

Santa Quitèria

Mn. David Boix

Santa Quitèria, verge i màrtir de finals del segle II. Segons la llegenda, santa Quitèria era filla d'un pròcer de terres de Galícia. Fou batejada i, ignorant el seu pare la seva conversió, ella ofrenà a Jesucrist la seva virginitat. Poc després el seu pare li proposà el matrimoni i llavors ella fugí de la casa paterna per refugiar-se en una vall solitària que, segons les actes, se'n deia Aufragia. El seu pare, al veure's fracassat en el seu vil intent, la feu cercar i, havent-la trobat, manà que la degollessin.

El seu culte s'estengué per tot Espanya i la part migdia de França.

Se l'invoca sobretot contra la ràbia i, en certs llocs, donen als gossos rabiosos i altres animals pa sucut o xop amb l'oli de la llàntia que crema davant la seva imatge.

La seva devoció la sabem territorialment extensiva arreu Galícia, Toledo, Terol i altres llocs. A Catalunya la seva devoció fou ben sentida. Recordem, per exem-

ple, per la part de Lleida, la localitat de Santa Linya, on s'hi cantaven els goigs a llaor de santa Quitèria, una estrofa dels quals la invoca així:

**Santa Quitèria gloriosa
volgueu-nos afavorir,
gardeu-nos de mal de ràbia
que és mal que no es pot sofrir.**

A la nostra província de Barcelona tingué i segueix tenint predicament la seva festa, sobretot a la comarca del Vallès. Rememorem els anys de les romeries i aplecs als seus diferents santuaris i ermitatges i les festes populars que s'hi feien i fan. Un d'aquests llocs és La Roca del Vallès, entre Vilanova i Malenyans.

Aquesta devoció i popularitat ve de temps escàpols a la història de les devocions. És ja patrimoni de l'immemorial les tradicions dels pobles en la seva senzilla i precarietat de mitjans humans contra una força major d'un mal com era la ràbia —aquell que era mossegat per un gos o per un animal rabiós ja estava llest— quan no hi havien ni antibiòtics ni antirràbics ni cap altre mitjà farmacòtic potent com els d'avui. Acudim a santa Quitèria amb fe senzilla i devoció sincera, que els alliberés i força miracles feu Nostre Senyor valent-se d'aquesta fe més forta que el mateix mal de ràbia. Resaven, cercaven l'ajut sobrenatural, la força de Déu per la mitjanceria de la seva serventa santa Quitèria i es curaven molts d'ells. Avui, què fem? Tenim més mitjans profilàctics, farmacòtics, gràcies a Déu, per la ciència, les investigacions mèdiques i la major asèpsia. Però potser no resem tant, no confiem tant en l'ajut sobrenatural. Quan compenguéssim la ciència i els descobriments antibiòtics hauríem de resar també per lloar Déu pels seus dons i donar-li gràcies per la intercessió de santa Quitèria, perquè ¿qui pot demostrar el contrari que ella, com advocada contra el mal de ràbia, amb la seva esperança sobrenatural continuï fent eficaces les investigacions en bé i millor de la humanitat per sanejar-la de tota mena de ràbia?

Desconeixem els inicis de la devoció a santa Quitèria a la nostra Parròquia de Sant Feliu. És de temps immemorial. La sabem en marxa i ben il·lustrada i conco-

rreguda. De temps enllà venien i continuen venint els veïns de Castellar, de Matadepera i encontorns d'aquesta rodalia o comarca. Segurament data la seva devoció de temps tan antics com la de sant Feliu, puix és la copatrona de la parròquia i té una campana beneïda amb el seu nom que és la que crida els fidels a la pregària i a fer poble i comunitat orant.

Copiem, per congraciarnos dels efluvis de l'antigor, unes estrofes d'uns goigs de la gloriosa verge i màrtir santa Quitèria, molt antics a jutjar per la seva edició, diria immemorials i que són els primers que s'editaren i cantaren els nostres avantpassats a la parròquia de Sant Feliu:

**Vós eficaç medicina
sou en curar de tot mal,
acudint sempre el malalt
a vostra virtut divinalll
Per ràbia, verola i rosa
Sou vós ¡oh! Verge apropiada.
Siau la nostra advocada
Santa Quitèria gloriosa.**

**Aix poble de Sant Feliu
està a vostra protecció,
us venera amb devoció
i baix vostre amparo viu:
En vós té miraculosa
medicina assegurada.
Siau la nostra advocada
Santa Quitèria gloriosa.**

Els actuals ja són més moderns i fan així:

**Guardeu les nostres masies
de Sant Feliu del Racó,
que ens omplireu d'alegries,
també de Nostre enyor;
que sigui esponerosa
la fe de tot cristià:
Santa Quitèria amorosa,
gardeu a tots de pecar.**

**Sigueu la nostra advocada,
lliureu el poble de mal,
de ràbia, pesta i secada;
feu ric el camp, el pairal.
Vós que sou pura i formosa
feu-nos de cor com el pa:
Santa Quitèria amorosa,
gardeu a tots de pecar.**

Extret de «Forja», any XXVIII, núm. 1330,
26 de maig de 1973

La primitiva imatge

La Mare de Déu de les Arenes

Miquel Ballbé i Boada

L'ermita de la Mare de Déu de les Arenes és situada al peu de la muntanya de Sant Llorenç del Munt a la part oriental i molt a prop del riu Ripoll, al terme municipal de Castellar del Vallès i és regentada per la Parròquia de Sant Feliu del Racó.

No tenim notícies certes de les dades exactes de la seva construcció, però podem suposar-la dels segles XI o XII i, hom s'inclinaria més pel s. XI, ja que, amb la cronologia que adjuntem, podem veure que l'any 1121, el 6 de maig, ja existien noves ben concretes d'aquesta església o ermita.

També sabem, que el 31 de maig de 1056, el monestir de Sant Llorenç del Munt va rebre d'Amat Uldrich i d'altres, 3 mujades de vinya situades